

BAG

ინდუქსია

ბიზნეს
კლიმატი

საქართველოს ბიზნეს ასოციაცია
BUSINESS ASSOCIATION OF GEORGIA

Leibniz Institute for Economic Research
at the University of Munich

Research

სარჩევნი

BAG ბიზნეს კლიმატი.....	1
BAG ბიზნეს კლიმატი სექტორების მიხედვით	3
დასაქმება, გაყიდვები და გაყიდვების ფასები სექტორების მიხედვით	5
ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელი ფაქტორები	10
დაფინანსება	12
მოლოდინი გაცვლითი კურსის შესახებ	14

BAG ბიზნეს კლიმატი

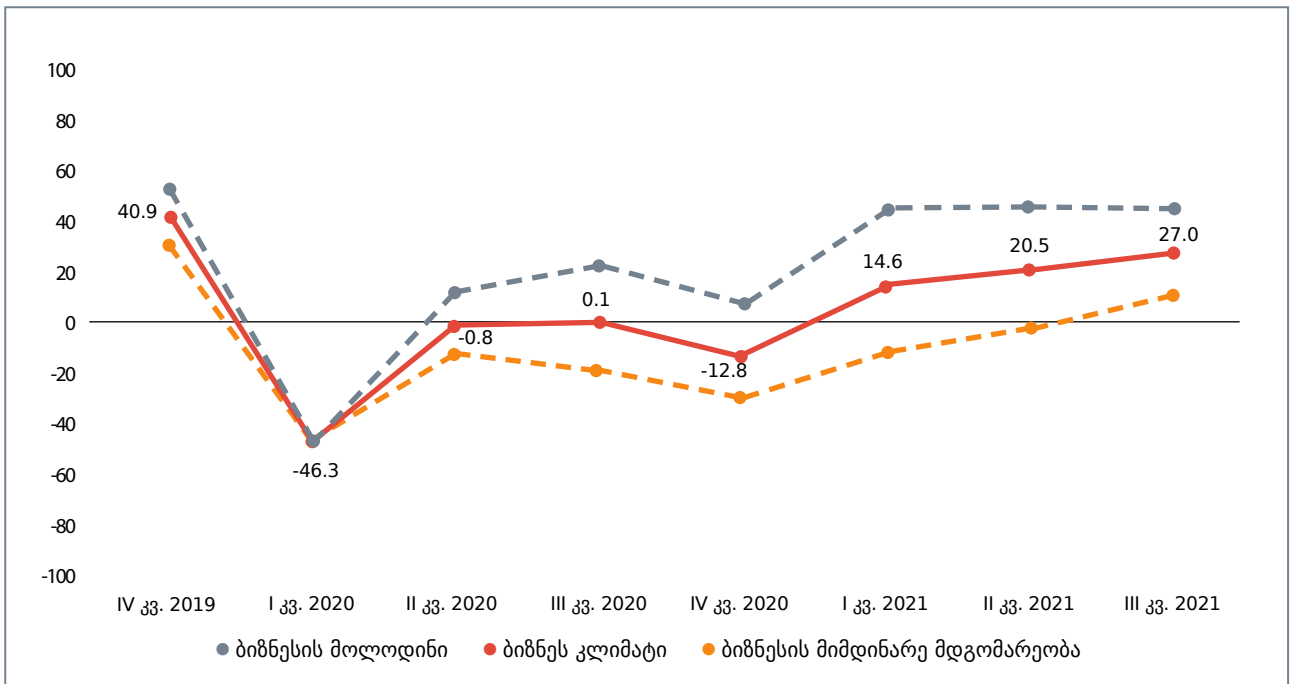
BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი გამოითვლება BAG-ის წევრებისა და მათ ჯგუფში შემავალი კომპანიების გამოკითხვის საფუძველზე. კითხვარის მეშვეობით კომპანიები აფასებენ თავიანთ მიმდინარე მდგომარეობას და მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს¹. კომპანიები, ასევე, აფასებენ გაყიდვების, გაყიდვების ფასების და დასაქმებულთა რაოდენობის ცვლილებას გასულ და მიმდინარე კვარტლებში და აფიქსირებენ მოლოდინს მომდევნო კვარტლისთვის. დამატებით, კომპანიები ასახელებენ თავიანთი ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელ ფაქტორებს, აფიქსირებენ გაცვლითი კურსის შესახებ არსებულ მოლოდინს, აფასებენ ფინანსებზე ხელმისაწვდომობასა და საინვესტიციო გარემოს. აღნიშნული ინდექსის ფარგლებში, BAG-ის წევრები და მათ ჯგუფში შემავალი კომპანიები გადანაწილდა ოთხ სექტორში: ვაჭრობა, მომსახურება, მრეწველობა და მშენებლობა. 2021 წლის მესამე კვარტლის გამოკითხვა ჩატარდა 2021 წლის 2-16 აგვისტოს პერიოდში.

2021 წლის III კვარტალში, გამოკითხულმა კომპანიებმა თავიანთი მიმდინარე მდგომარეობა და მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინი დადებითად შეაფასეს. 2021 წლის III კვარტალში, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელმა 27 ეულა შეადგინა, მათ შორის, ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობის მაჩვენებელი 10.8, ხოლო ბიზნესის მოლოდინის მაჩვენებელი 44.5 ეულაა.

2021 წლის III კვარტალში, 2021 წლის II კვარტალთან შედარებით, BAG ბიზნეს კლიმატი 6.5 ქულით გაუმჯობესდა. აღნიშნულ პერიოდში, ასევე, გაუმჯობესდა გამოკითხული კომპანიების მიერ მიმდინარე მდგომარეობის შეფასება (გაიზარდა 13 ქულით), ხოლო მომდევნო 6 თვის მოლოდინი გაუარესდა (შემცირდა 1.3 ქულით).

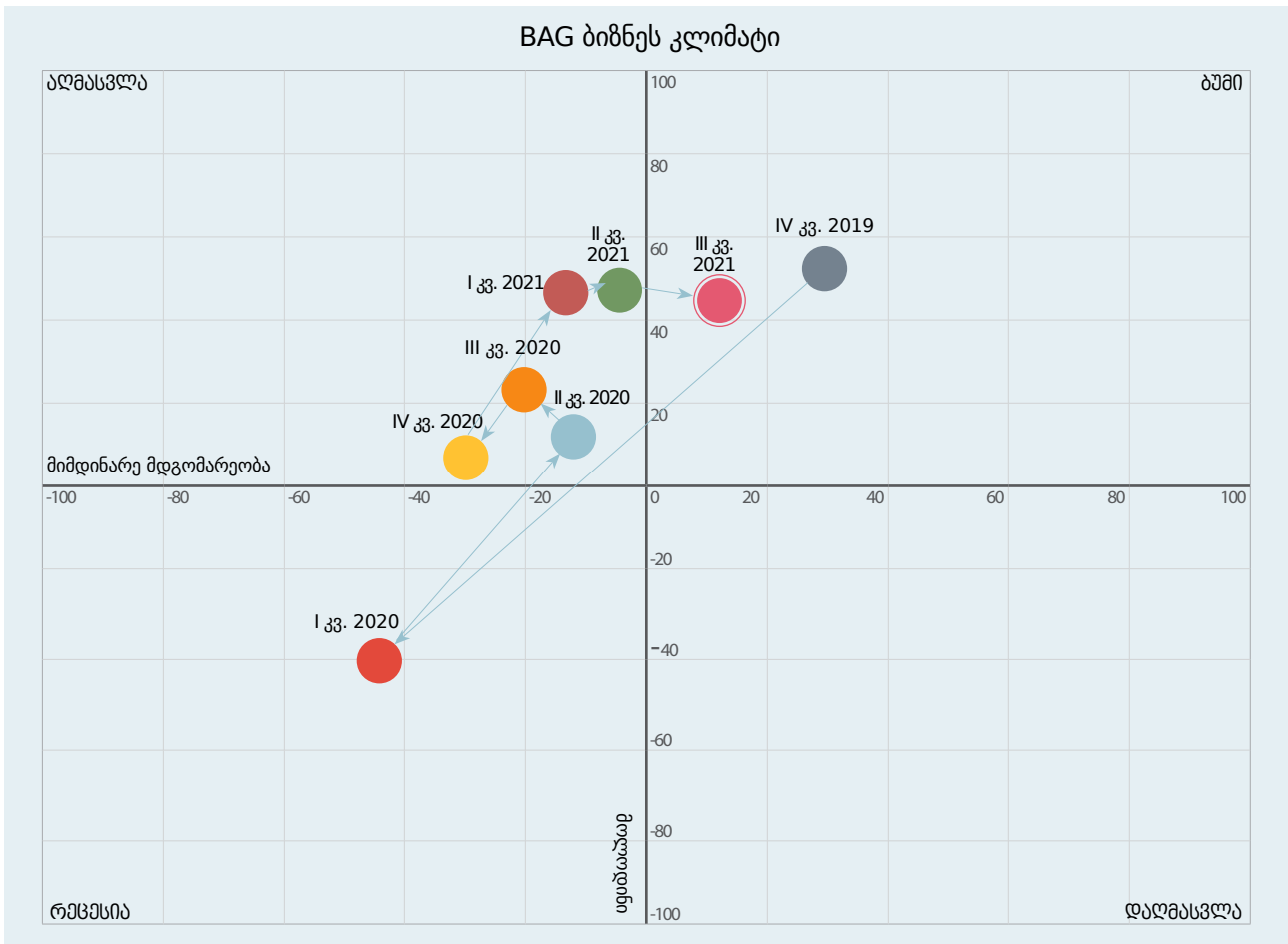
2021 წლის III კვარტლის შედეგები მნიშვნელოვნად არის გაუმჯობესებული, 2020 წლის III კვარტალთან შედარებით, როდესაც BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი 0.1-ს, მიმდინარე მდგომარეობის შეფასება -19-ს, ხოლო მომდევნო 6 თვის მოლოდინის ქულა 21.8-ს შეადგენდა (იხილეთ გრაფიკი 1).

¹ საბალანსო მნიშვნელობა მიმდინარე მდგომარეობისთვის არის სხვაობა „კარგი“ და „ცუდი“ შეფასებების პროცენტულ წილებს შორის, ხოლო საბალანსო მნიშვნელობა მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინისთვის არის სხვაობა „უფრო ხელსაყრელი“ და „ნაკლებად ხელსაყრელი“ შეფასებების პროცენტულ წილებს შორის. BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი წარმოადგენს ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობისა და მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინის საბალანსო მნიშვნელობების ტრანსფორმირებულ საშუალოს. BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი შესაძლოა იყოს -100-სა და +100-ს შორის. +100 ნიშნავს, რომ ყველა გამოკითხული ბიზნესი მიმდინარე მდგომარეობას და მოლოდინს აფასებს დადებითად, ხოლო -100 ნიშნავს, რომ ყველა გამოკითხული ბიზნესი მიმდინარე მდგომარეობას და მოლოდინს აფასებს უარყოფითად.

გრაფიკი 1: BAG ბიზნეს კლიმატი, ბიზნესის მოლოდინი და ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობა

2019 წლის IV კვარტლის შემდეგ პირველად, 2021 წლის III კვარტალში, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი **ბუმის ფაზაში** იმყოფება.

გრაფიკი 2: BAG ბიზნეს კლიმატი

გრაფიკი 2 საკოორდინატო სიბრტყეზე ასახავს დამოკიდებულებას ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობასა და ბიზნესის მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს შორის. თავის მხრივ, საკოორდინატო სიბრტყის მეოთხედები შესაბამისი სახელებით აღინიშნება, კერძოდ, აღმასვლა, ბუმი, დაღმასვლა და რეცესია:

- * თუკი გამოკითხული კომპანიები ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობას აფასებენ უარყოფითად, ხოლო მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს დადებითად, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი მოხვდება **„აღმასვლის“** მეოთხედში.
- * თუკი გამოკითხული კომპანიები ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობას და მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს აფასებენ დადებითად, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი მოხვდება **„ბუმის“** მეოთხედში.
- * თუკი გამოკითხული კომპანიები ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობას აფასებენ დადებითად, ხოლო მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს უარყოფითად, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი მოხვდება **„დაღმასვლის“** მეოთხედში.
- * თუკი გამოკითხული კომპანიები ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობას და მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს აფასებენ უარყოფითად, BAG ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი მოხვდება **„რეცესიის“** მეოთხედში.

BAG ბიზნეს კლიმატი სექტორების მიხედვით

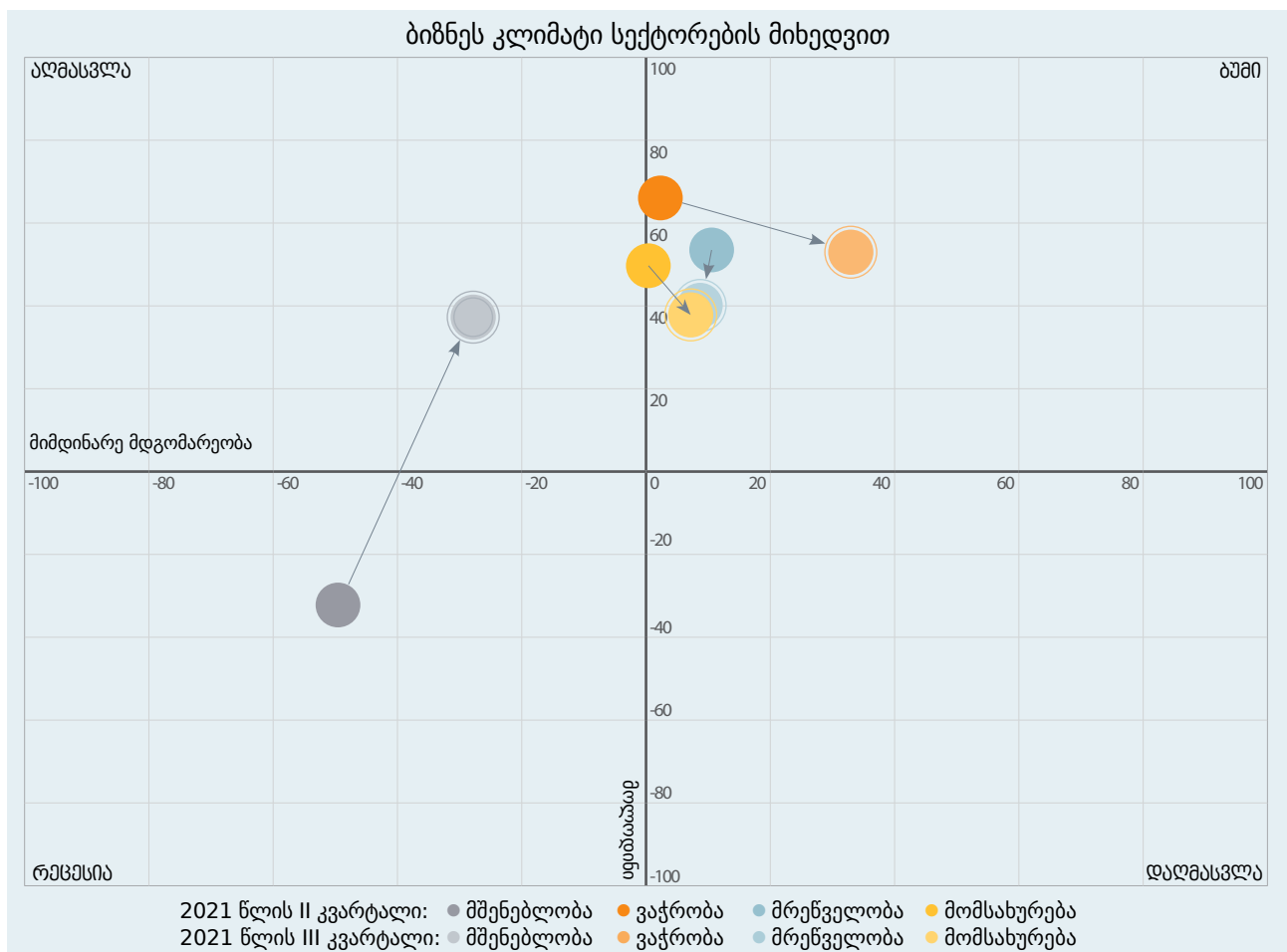
2021 წლის III კვარტალში **ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი** ყველა სექტორში დადებითია. 2021 წლის III კვარტალში, 2021 წლის II კვარტალთან შედარებით, აღნიშნული მაჩვენებელი გაუმჯობესდა მშენებლობის და ვაჭრობის სექტორებში, ხოლო მომსახურების და მრეწველობის სექტორებში გაუარესდა (იხილეთ გრაფიკი 4). აღსანიშნავია, რომ პირველად 2021 წელს, III კვარტალში მშენებლობის სექტორში ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი დადებითია.

2021 წლის III კვარტალში, 2021 წლის II კვარტალთან შედარებით, **ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობის შეფასება** თითქმის ყველა სექტორში გაუმჯობესდა, მრეწველობის სექტორის გარდა. თუმცა გაუარესების მიუხედავად, მრეწველობის სექტორში გამოკითხული კომპანიები მიმდინარე მდგომარეობას დადებითად აფასებენ. რაც შეეხება მშენებლობის სექტორს, მიუხედავად იმისა, რომ 2021 წლის III კვარტალში, წინა კვარტალთან შედარებით, მიმდინარე მდგომარეობის შეფასება გაუმჯობესდა, გამოკითხული კომპანიები მიმდინარე მდგომარეობას მაინც ნეგატიურად აფასებენ. სექტორებს შორის, მიმდინარე მდგომარეობა ყველაზე დადებითად შეფასდა ვაჭრობის სექტორის მიერ. შესაძლოა, აღნიშნულს განაპირობებდეს 2021 წლის III კვარტალში სექტორში გაზრდილი გაყიდვები (გამოკითხულ კომპანიათა უმრავლესობამ (43.2%) გაყიდვების ზრდა დააფიქსირა).

რაც შეეხება **ბიზნესის მომდევნო ექვსი თვის მოლოდინს**, 2021 წლის III კვარტალში, ყველა სექტორისთვის მაჩვენებელი დადებითია. თუმცა 2021 წლის II კვარტალთან შედარებით სექტორთა უმრავლესობისთვის მაჩვენებელი გაუარესებულია. აღნიშნულს შესაძლოა, განაპირობებდეს COVID-19-ით ინფიცირების მზარდი სტატისტიკა, რამაც შესაძლოა ხელი შეუშალოს სამუშაო ძალის მობილობას და დამატებითი შეზღუდვების შემოღების საფუძველი შექმნას ქვეყანაში.

ცხრილი 1: საბალანსო მნიშვნელობები სექტორების მიხედვით 2021 წლის III კვარტალში

	ბიზნეს კლიმატი	ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობა	ბიზნესის მოლოდინი
ვაჭრობის სექტორი	43	32.4	54.1
მომსახურების სექტორი	23.2	6.8	40.9
მრეწველობის სექტორი	24.3	7.1	42.9
მშენებლობის სექტორი	2.1	-27.3	36.4
ყველა სექტორი	27	10.8	44.5

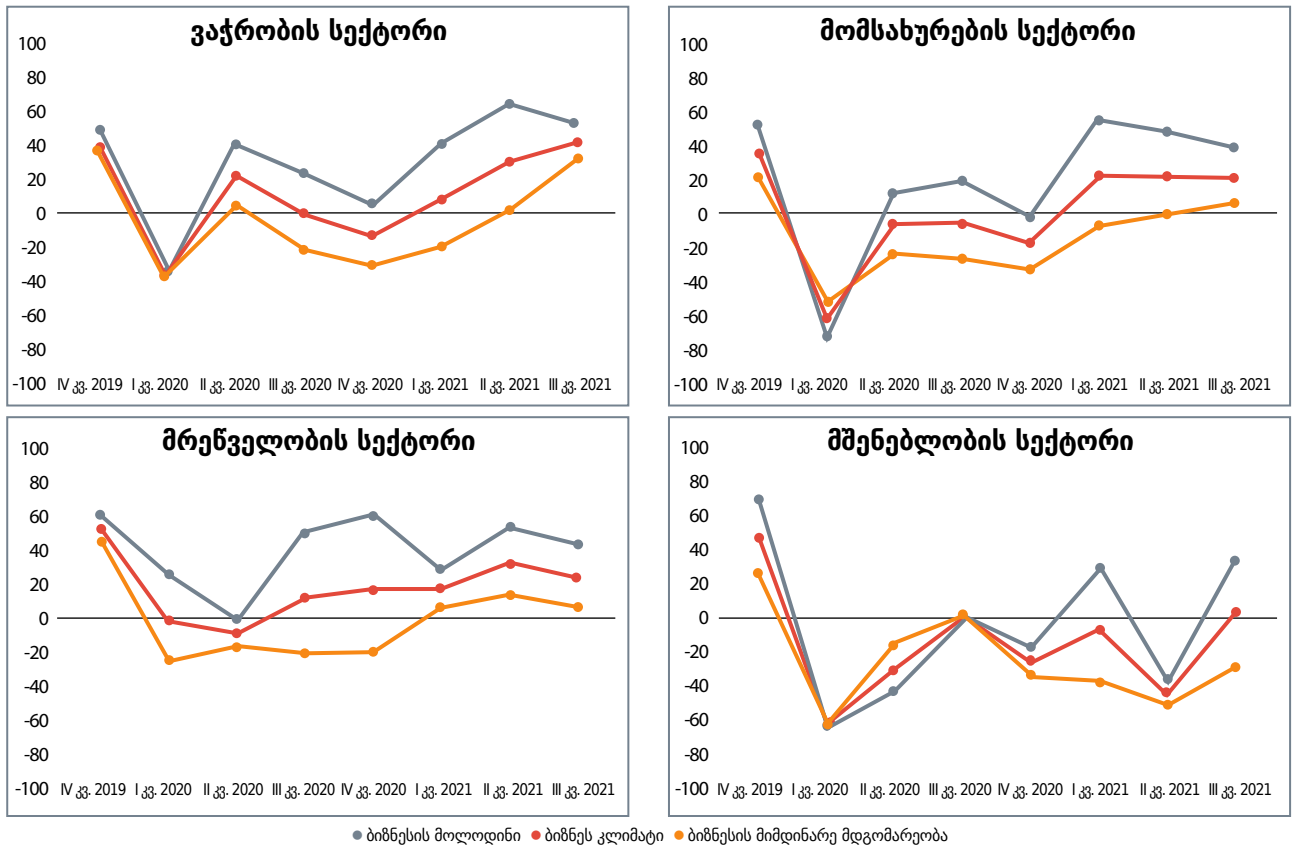
გრაფიკი 3: ბიზნეს კლიმატი სექტორების მიხედვით 2021 წლის III კვარტალში

2021 წლის განმავლობაში ვაჭრობის, მომსახურების და მრეწველობის სექტორებში ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი სამივე კვარტალში დადებითია. 2021 წლის I კვარტალში ბიზნეს კლიმატის ყველაზე დადებითი შეფასება მომსახურების სექტორში დაფიქსირდა, ხოლო II და III კვარტალში ამ მხრივ, ვაჭრობის სექტორი გამოირჩევა (იხილეთ გრაფიკი 4).

ვაჭრობის სექტორში ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი 2021 წლის I კვარტლიდან უმჯობესდება და მაქსიმუმს 2021 წლის III კვარტალში მიაღწია. აღნიშნულს განაპირობებს სექტორში არსებული პოზიტიური მოლოდინი და ბოლო ორ კვარტალში (2021 წლის II და III კვარტლებში) მიმდინარე მდგომარეობის დადებითი შეფასება.

2021 წლის განმავლობაში, მომსახურების სექტორში ბიზნეს კლიმატის დადებით შეფასებას ძირითადად განაპირობებს ოპტიმისტური მოლოდინის არსებობა. მრეწველობის სექტორში კი აღნიშნულს განაპირობებს, როგორც ოპტიმისტური მოლოდინის არსებობა, ასევე, მიმდინარე მდგომარეობის პოზიტიური შეფასება.

მშენებლობის სექტორში, 2021 წლის განმავლობაში, 2021 წლის III კვარტლამდე, ბიზნეს კლიმატის მაჩვენებელი უარყოფითი იყო. თუმცა, 2021 წლის III კვარტალში, მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა და დადებითი გახდა. 2021 წლის I და II კვარტლებში, მშენებლობის სექტორის მიერ ბიზნეს კლიმატის უარყოფითი შეფასება განპირობებული იყო მიმდინარე მდგომარეობის უარყოფითი შეფასებით. 2021 წლის III კვარტალში, მიმდინარე მდგომარეობის შეფასება სექტორში მნიშვნელოვნად გაუმჯობესებულია (იხილეთ გრაფიკი 4).

გრაფიკი 4: ბიზნეს კლიმატი, ბიზნესის მოლოდინი და ბიზნესის მიმდინარე მდგომარეობა ვაჭრობის, მომსახურების, მრეწველობის და მშენებლობის სექტორებში

დასაქმება, გაყიდვები და გაყიდვების ფასები სექტორების მიხედვით

დასაქმება

2021 წლის II კვარტლის შეფასება

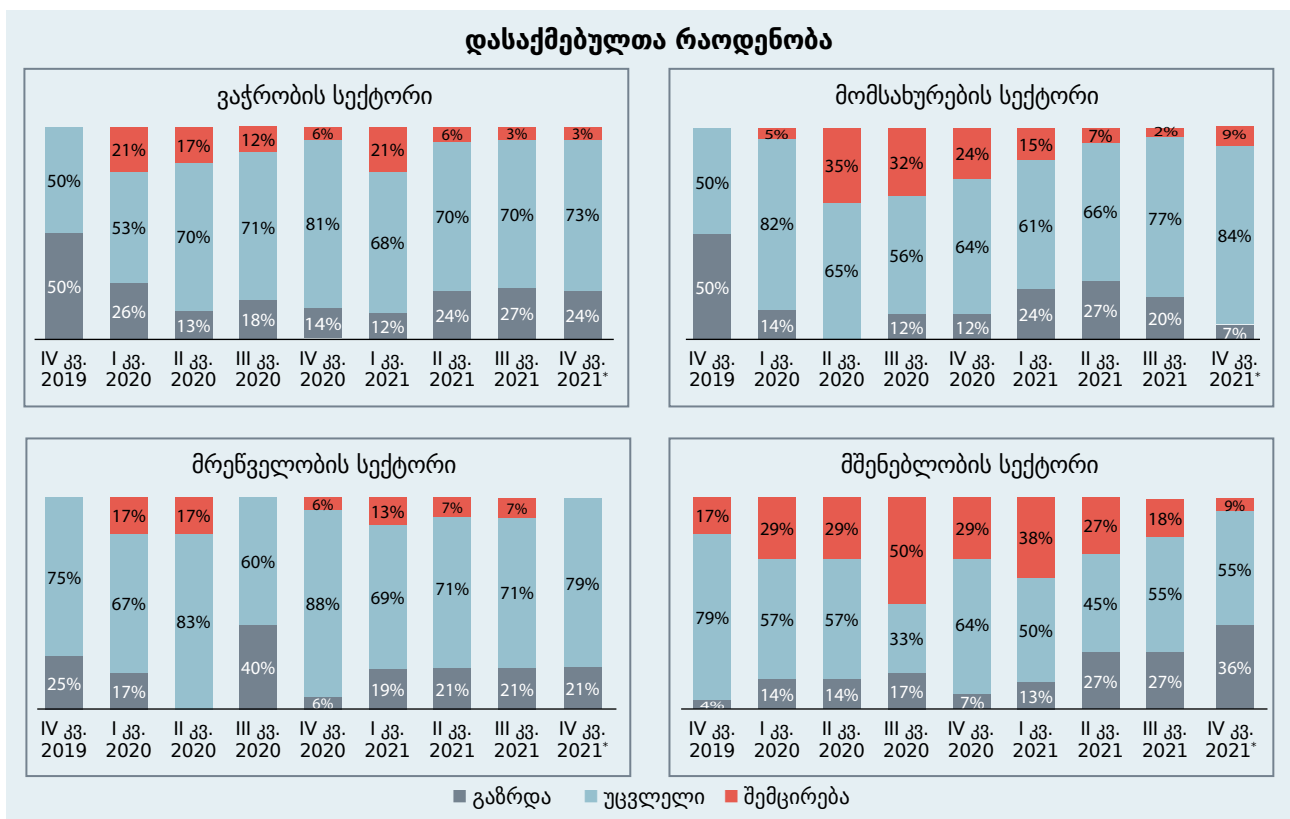
- 2021 წლის II კვარტალში, 2021 წლის I კვარტალთან შედარებით, გამოკითხული კომპანიების 25.5%-მა გაზარდა დასაქმებულთა რაოდენობა. გამოკითხულ კომპანიათა უმეტესობაში (66%) დასაქმებულთა რაოდენობა არ შეცვლილა, ხოლო 8.5%-ისთვის შემცირდა.
- 2021 წლის II კვარტალში, სექტორებს შორის, მშენებლობის და მომსახურების სექტორებში გამოკითხული კომპანიების ყველაზე დიდი წილი (27.3%) ამბობს, რომ დასაქმებულთა რაოდენობა გაზარდა (იხილეთ გრაფიკი 5).

2021 წლის III კვარტლის შეფასება

- გამოკითხულ კომპანიათა 23.6% აცხადებს, რომ 2021 წლის III კვარტალში, II კვარტალთან შედარებით, მათთან დასაქმებულთა რაოდენობა იზრდება, ხოლო კომპანიათა 4.7%-ში მცირდება. კომპანიათა უმეტესობის (71.7%) განცხადებით, დასაქმებულთა რაოდენობა არ იცვლება.
- მშენებლობისა (27.3%) და ვაჭრობის (27%) სექტორებში, სხვა სექტორებთან შედარებით, გამოკითხულ კომპანიათა მნიშვნელოვანი წილი ამბობს, რომ 2021 წლის III კვარტალში, 2021 წლის II კვარტალთან შედარებით, დასაქმებულთა რაოდენობა იზრდება.

2021 წლის IV კვარტლის მოლოდინი

- გამოკითხული კომპანიების 18.1% თვლის, რომ 2021 წლის IV კვარტალში, III კვარტალთან შედარებით, დაქირავებულთა რაოდენობას გაზრდის, მხოლოდ 5.7% – ვარაუდობს კლებას. კომპანიათა უმეტესობა (76.2%) არ აპირებს დასაქმებულთა რაოდენობის ცვლილებას.
- ყველაზე პოზიტიური მოლოდინი დასაქმების მიმართულებით, მშენებლობის სექტორში ფიქსირდება, სადაც 2021 წლის IV კვარტალში, III კვარტალთან შედარებით, დასაქმებულთა რაოდენობის ზრდას კომპანიათა 36.4% ვარაუდობს. აღნიშნულს, სავარაუდოდ, განაპირობებს სექტორში არსებული პოზიტიური მოლოდინები გაყიდვების ზრდასთან დაკავშირებით.
- მომსახურების სექტორში გამოკითხული კომპანიების ყველაზე დიდი წილი ელის, რომ დასაქმებულთა რაოდენობა არ შეიცვლება 2021 წლის IV კვარტალში, III კვარტალთან შედარებით. მიუხედავად იმისა, რომ კომპანიების უმეტესობა გაყიდვების ზრდას ელის 2021 წლის IV კვარტალში, მხოლოდ 7% ვარაუდობს დასაქმებულების ზრდას. დასაქმებულების რაოდენობის უცვლელად შენარჩუნების მოლოდინი შესაძლოა, აიხსნას წინა კვარტლებში მომსახურების სექტორის კომპანიების მიერ დასაქმებულთა რაოდენობის აქტიური ზრდით.

გრაფიკი 5: დასაქმებულთა რაოდენობა ვაჭრობის, მომსახურების, მრეწველობის და მშენებლობის სექტორებში²

² დამრგვალების გამო ანგარიშში მოცემულ ზოგიერთ გრაფიკზე მონაცემთა ჯამი ზუსტად 100%-ის ტოლი არ არის.
* წინასწარი შეფასება.

შეჯამების სახით, შეიძლება ითქვას, რომ მრეწველობის და მშენებლობის სექტორებში 2021 წლის I კვარტლიდან პოზიტიური დინამიკა შეინიშნება დასაქმებასთან მიმართებით. 2021 წლის IV კვარტლისთვის, მრეწველობის სექტორში მოსალოდნელია, რომ არსებული პოზიტიური დინამიკა შენარჩუნდეს, ხოლო მშენებლობის სექტორში, წინა კვარტლებთან შედარებით, კიდევ უფრო მეტი კომპანია გეგმავს დასაქმებულთა რაოდენობის ზრდას.

ვაჭრობის სექტორში დასაქმებასთან მიმართებით მზარდი დინამიკა შეინიშნება 2021 წლის II კვარტლიდან, და კომპანიათა 24%-ს აქვს პოზიტიური მოლოდინები 2021 წლის IV კვარტლისთვის. რაც შეეხება მომსახურების სექტორს, 2021 წლის I და II კვარტლებში დასაქმების მზარდი დინამიკა შეიმჩნეოდა, თუმცა III კვარტალში კომპანიათა წილი, რომლებმაც გაზარდეს დასაქმებულთა რაოდენობა შემცირდა და მოსალოდნელია, რომ კიდევ უფრო ნაკლები კომპანია გაზრდის დასაქმებულთა რაოდენობას 2021 წლის IV კვარტალში.

გაყიდვები/მოთხოვნა/ადგილობრივი წარმოება

2021 წლის II კვარტლის შეფასება

- ✘ მომსახურების და ვაჭრობის სექტორებში გამოკითხულ კომპანიათა უმეტესობა ამბობს, რომ მათი გაყიდვები 2021 წლის II კვარტალში, წინა კვარტალთან შედარებით გაიზარდა.
- ✘ 2021 წლის II კვარტალში, გაყიდვების მხრივ არსებული მდგომარეობა, ყველაზე ცუდად მშენებლობის სექტორში შეფასდა, სადაც გამოკითხული კომპანიების 36.4%-ისთვის, წინა კვარტალთან შედარებით, კომპანიის სამშენებლო კონტრაქტები/წინასწარი გაყიდვები შემცირდა (იხილეთ გრაფიკი 6).

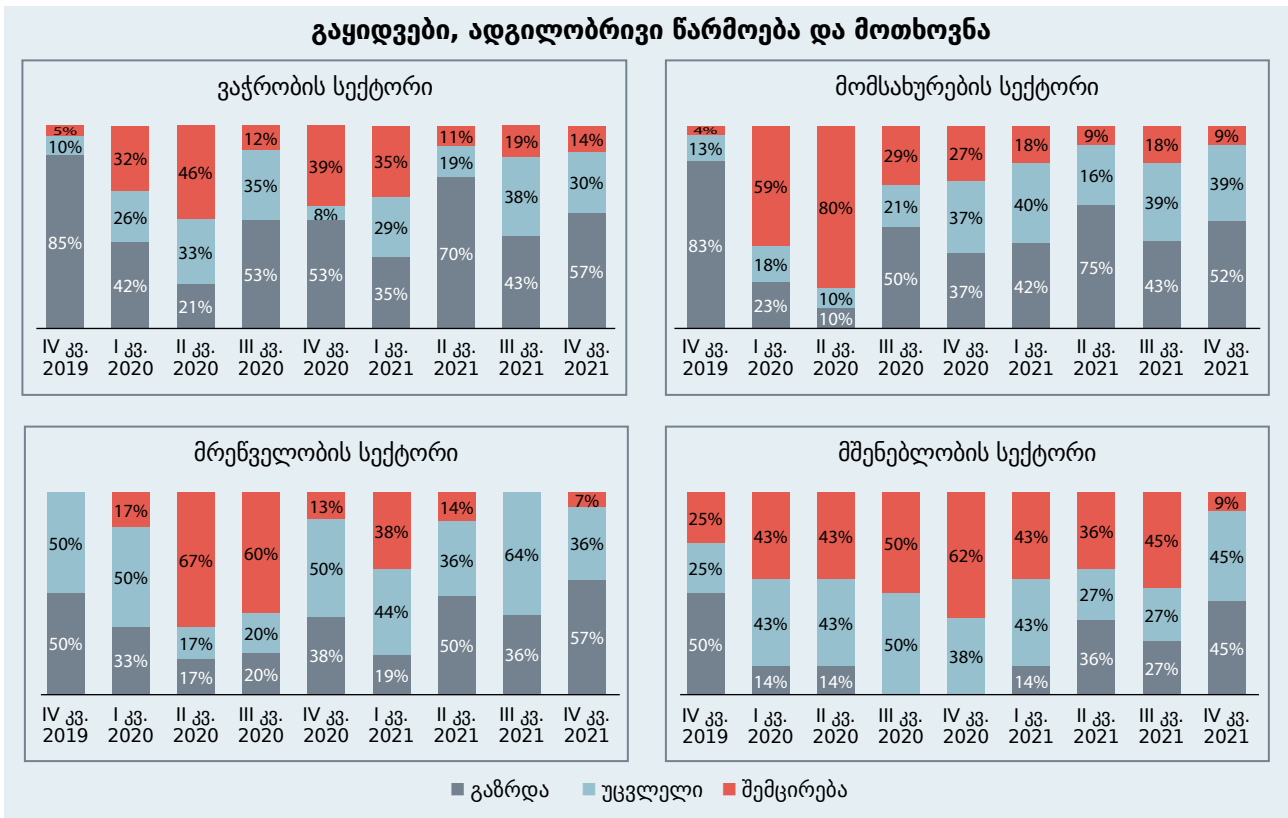
2021 წლის III კვარტლის შეფასება

- ✘ მსგავსად 2021 წლის II კვარტლისა, 2021 წლის III კვარტალშიც გაყიდვების მიმართულებით არსებული მდგომარეობა ყველაზე კარგად შეფასდა მომსახურების და ვაჭრობის სექტორების წარმომადგენლების მიერ, სადაც გამოკითხულ კომპანიათა 43.2% ამბობს, რომ გაყიდვები გაიზარდა.
- ✘ 2021 წლის III კვარტალში, გაყიდვების მხრივ ყველაზე ცუდი მდგომარეობა მშენებლობის სექტორში დაფიქსირდა, სადაც გამოკითხულ კომპანიათა 45.5% ამბობს, რომ გაყიდვები შემცირდა.

2021 წლის IV კვარტლის მოლოდინი

- ✘ 2021 წლის IV კვარტალში, 2021 წლის III კვარტალთან შედარებით, ყველა სექტორში დადებითი მოლოდინია გაყიდვებთან დაკავშირებით, გამოკითხული კომპანიათა დიდი ნაწილი მოელის გაყიდვების რაოდენობის ზრდას. ვაჭრობის, მომსახურების და მრეწველობის სექტორებში კომპანიათა 50%-ზე მეტს აქვს გაყიდვების ზრდის მოლოდინი, ხოლო მშენებლობის სექტორში - 45%-ს.
- ✘ სექტორებს შორის ყველაზე დიდი წილი იმ კომპანიებისა, რომლებიც გაყიდვების კლებას პროგნოზირებს ვაჭრობის სექტორშია (13.5%).

გაყიდვები, ადგილობრივი წარმოება და მოთხოვნა

გრაფიკი 6: გაყიდვები, ადგილობრივი წარმოება და მოთხოვნა ვაჭრობის, მომსახურების, მრეწველობის და მშენებლობის სექტორებში

შეჯამების სახით, შეიძლება ითქვას, რომ 2021 წლის I კვარტალი – 2021 წლის III კვარტლის პერიოდში, სექტორებს შორის, გაყიდვებთან მიმართებით ყველაზე დადებითი ტენდენცია ვაჭრობის და მომსახურების სექტორებში შეინიშნება, სადაც ყოველკვარტალურად კომპანიათა უმრავლესობაში გაყიდვების რაოდენობა იზრდება. ასევე, 2020 წლის I კვარტლიდან ყველაზე ნეგატიური მდგომარეობა გაყიდვებთან მიმართებით მშენებლობის სექტორში აღინიშნება, სადაც გამოკითხული კომპანიების დიდი ნაწილი ყოველკვარტალურად გაყიდვების მოცულობის კლებას აფიქსირებდა. მრეწველობის სექტორი ყველაზე მეტად გამოირჩევა სტაბილურობით, 2020 წლის IV კვარტლიდან მოყოლებული კომპანიათა დიდ ნაწილში გაყიდვების რაოდენობა არ იცვლებოდა. აღსანიშნავია, რომ 2021 წლის IV კვარტალში ოთხივე სექტორში კომპანიათა უმრავლესობა გაყიდვების ზრდას ელის.

გაყიდვების ფასები

2021 წლის II კვარტლის შეფასება

- გამოკითხული კომპანიების დიდმა ნაწილმა (62.3%) განაცხადა, რომ 2021 წლის II კვარტალში, წინა კვარტალთან შედარებით, ფასები არ შეცვალა, ხოლო 32%-მა ფასები გაზარდა. კომპანიების 5.7% კი აცხადებს, რომ აღნიშნულ პერიოდში ფასები შემცირდა.
- სექტორალურ ჯრილში, ვაჭრობისა და მრეწველობის სექტორებში გამოკითხულ კომპანიათა უმრავლესობამ, 2021 წლის II კვარტალში, წინა კვარტალთან შედარებით, გაყიდვების ფასების ზრდა დააფიქსირა (იხილეთ გრაფიკი 7).

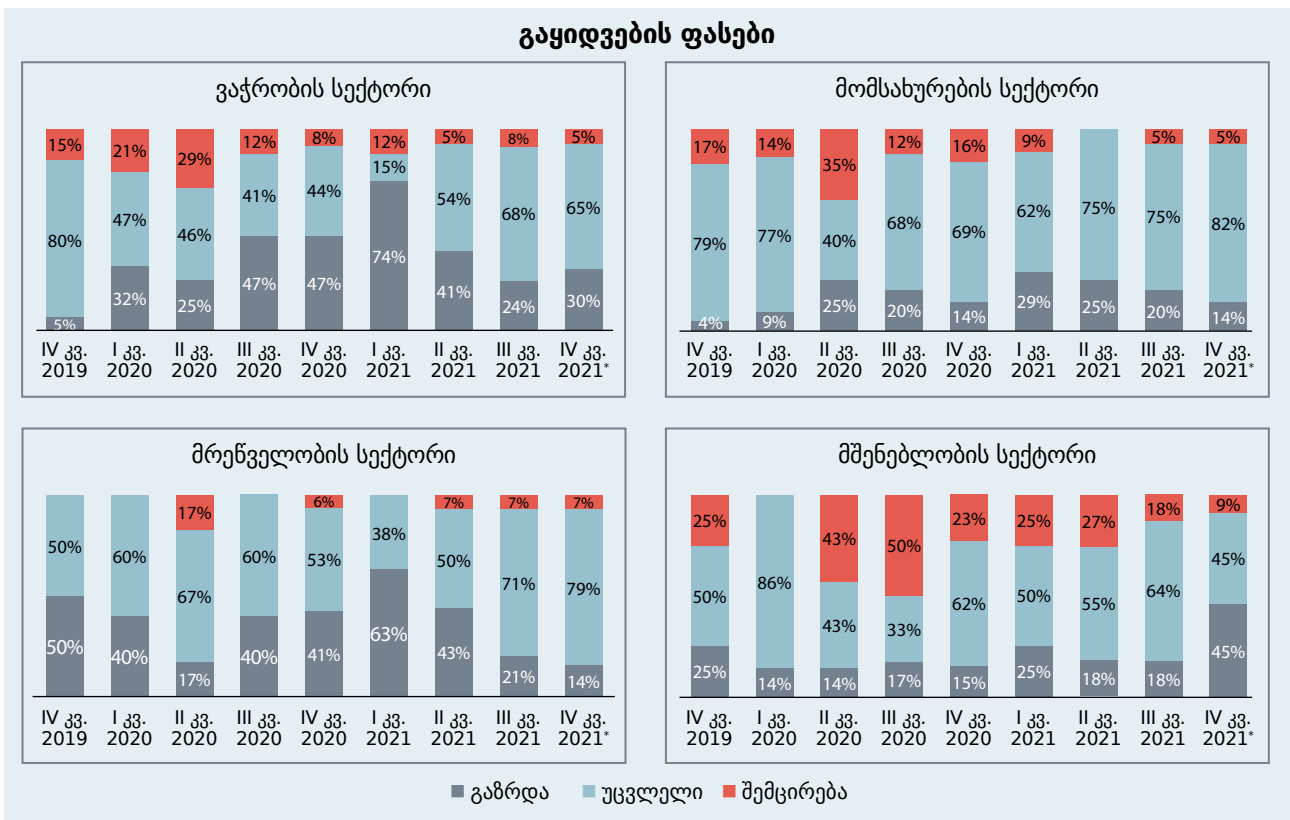
2021 წლის III კვარტლის შეფასება

- გამოკითხული კომპანიების 21.7% აცხადებს, რომ 2021 წლის III კვარტალში, 2021 წლის II კვარტალთან შედარებით, გაყიდვების ფასები იზრდება. 70.8%-ის განცხადებით, გაყიდვების ფასები არ იცვლება, ხოლო 7.5%-ისთვის მცირდება.

- * ფასების ზრდა ყველაზე მეტად დაფიქსირდა მრეწველობის და ვაჭრობის სექტორებში, სადაც გამოკითხულთა 21.4%-მა და 24.3%-მა განაცხადა, რომ გაყიდვების ფასები, 2021 წლის III კვარტალში, II კვარტალთან შედარებით, გაიზარდა.
- * სექტორებს შორის, მშენებლობის სექტორში, პროცენტულად ყველაზე მეტმა კომპანიამ დააფიქსირა ფასების შემცირება, 2021 წლის III კვარტალში, II კვარტალთან შედარებით.

2021 წლის IV კვარტლის მოლოდინი

- * გამოკითხულ კომპანიათა 22.6% ვარაუდობს გაყიდვების ფასების ზრდას, 2021 წლის IV კვარტალში, 2021 წლის III კვარტალთან შედარებით, მაშინ როცა 71.7% არ ელოდება ამ მაჩვენებლის ცვლილებას, ხოლო 5.7%-ის მოლოდინია, რომ ფასები დაიკლებს.
- * სექტორებს შორის, მშენებლობის სექტორში პროცენტულად ყველაზე მეტი კომპანია (45.5%) მოელის ფასების ზრდას 2021 წლის IV კვარტალში, 2021 წლის III კვარტალთან შედარებით.

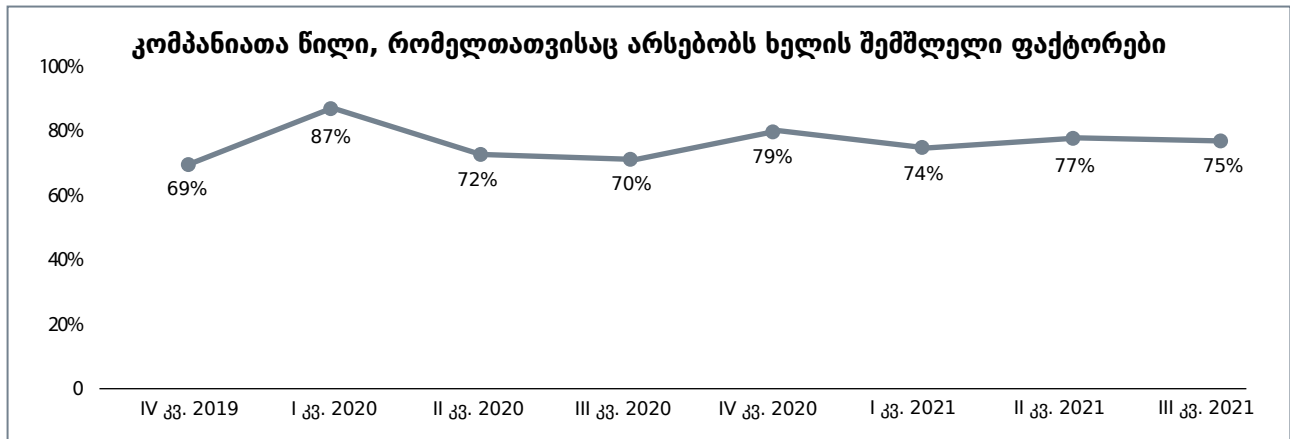

გრაფიკი 7: გაყიდვების ფასები ვაჭრობის, მომსახურების, მრეწველობის და მშენებლობის და სექტორებში

შეჯამების სახით, შეიძლება ითქვას, რომ 2020 წლის I კვარტალი - 2021 წლის III კვარტლის პერიოდში, ოთხივე სექტორში კომპანიათა უმრავლესობისთვის გაყიდვების ფასები არ იცვლებოდა. თუმცა, ამავდროულად, 2021 წლის I კვარტლიდან, ოთხივე სექტორში კომპანიათა მნიშვნელოვანი ნაწილი ფასების ზრდას აფიქსირებდა. მოცემულ პერიოდში, გაყიდვების ფასების ზრდის ტენდენცია სექტორებს შორის, ყველაზე მეტად, მრეწველობისა და ვაჭრობის სექტორებში შეინიშნება.

ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელი ფაქტორები

2021 წლის III კვარტალში, 2021 წლის II კვარტალთან შედარებით, 2 პროცენტული პუნქტით შემცირდა და 75% შეადგინა იმ კომპანიების წილმა, რომლებიც თვლიან, რომ მათი ბიზნესსაქმიანობისთვის არსებობს ხელის შემშლელი ფაქტორები.

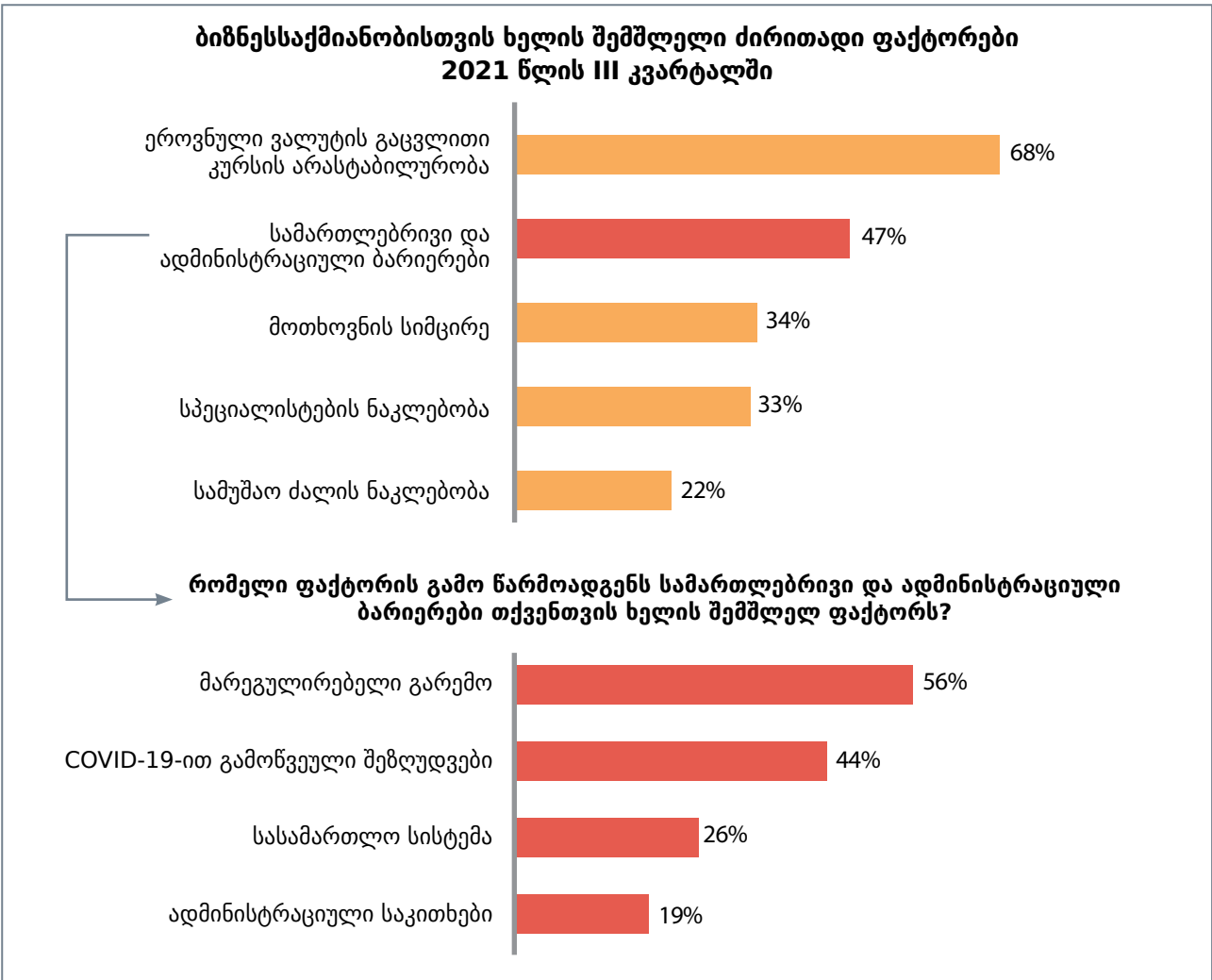
გრაფიკი 8: ბიზნესისთვის ხელის შემშლელი ფაქტორების არსებობა

2021 წლის III კვარტალში, ბიზნესსაქმიანობისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი ხელის შემშლელი ხუთი ფაქტორია: ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობა³, სამართლებრივი და ადმინისტრაციული ბარიერები, პროდუქციასა თუ მომსახურებაზე მოთხოვნის სიმცირე, სპეციალისტების ნაკლებობა და სამუშაო ძალის ნაკლებობა (იხილეთ გრაფიკი 9). აღსანიშნავია, რომ 2021 წლის III კვარტალში, ხუთ ყველაზე მნიშვნელოვან ხელის შემშლელ ფაქტორს შორის შეზღუდული ფინანსური რესურსები აღარ მოხვდა, მაშინ როცა აღნიშნული ფაქტორი წინა კვარტალებში ყოველთვის ფიქსირდებოდა კომპანიების მიერ ყველაზე მნიშვნელოვან ხელის შემშლელ ფაქტორებს შორის.

მოცემულ კვარტალში, მსგავსად წინა კვარტალისა, პრობლემათა შორის პირველი ადგილი ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობამ დაიკავა (აღნიშნულ პრობლემას კომპანიათა 68% ასახელებს ხელის შემშლელად). სექტორების მიხედვით, ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობა ყველაზე მეტად მრეწველობის სექტორის კომპანიებისთვის (78%) წარმოადგენს ხელის შემშლელ ფაქტორს. აღნიშნული ფაქტორი ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელად დაასახელა ვაჭრობის სექტორის 74%-მა, მშენებლობის სექტორის 67%-მა და მომსახურების სექტორის 62%-მა.

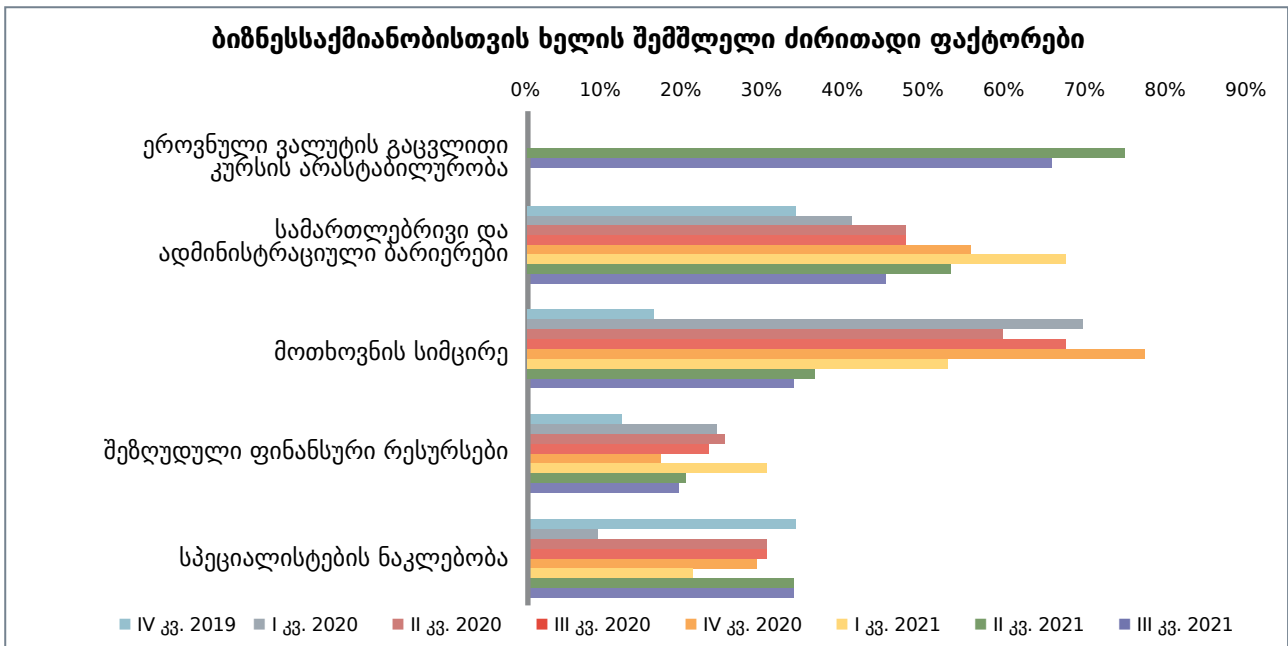
ხელის შემშლელ ფაქტორებს შორის, წინა კვარტალთან შედარებით, ყველაზე მეტად ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობის (8 პროცენტული პუნქტით) და სამართლებრივი და ადმინისტრაციული ბარიერების (8 პროცენტული პუნქტით) პრობლემა შემსუბუქდა, ხოლო ყველაზე მეტად სამუშაო ძალის ნაკლებობის საკითხი გამძაფრდა (8 პროცენტული პუნქტით). აღსანიშნავია, რომ 2021 წლის III კვარტალამდე, სამუშაო ძალის ნაკლებობის საკითხი არ ფიქსირდებოდა ხუთ ყველაზე მნიშვნელოვან ხელის შემშლელ ფაქტორს შორის. 2021 წლის II კვარტალიდან გამოკითხულ კომპანიათა პროცენტული წილი, რომელიც აღნიშნულ ფაქტორს ასახელებს ხელის შემშლელად, იზრდება. აქვე აღსანიშნავია, რომ ბოლო პერიოდში მნიშვნელოვნად შემცირდა იმ კომპანიების წილი, რომლებიც ხელის შემშლელ ფაქტორად მოთხოვნის სიმცირეს ასახელებენ, 2020 წლის IV კვარტალში კომპანიების 78% ასახელებდა აღნიშნულ პრობლემას ხელის შემშლელად, ხოლო 2021 წლის III კვარტალში მხოლოდ - 34%.

³ ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის არასტაბილურობა, როგორც ერთ-ერთი ხელის შემშლელი ფაქტორი ბიზნესისთვის, ბიზნესსაქმიანობისთვის ხელის შემშლელი ფაქტორების შესახებ არსებულ კითხვარს 2021 წლის II კვარტალში დაემატა.

გრაფიკი 9: ძირითადი ხელის შეშლელი ფაქტორები გამოკითხული კომპანიებისთვის 2021 წლის III კვარტალში

2021 წლის III კვარტალში, გამოკითხული BAG-ის წევრთაგან უმეტესობამ მარეგულირებელი გარემო დაასახელეს ყველაზე მნიშვნელოვან ფაქტორად, რის გამოც სამართლებრივი და ადმინისტრაციული ბარიერები ხელს უშლის მათ ბიზნესსაქმიანობას. მეორე ადგილს COVID-19-ით გამოწვეული შეზღუდვები იკავებს. აღსანიშნავია, რომ წინა კვარტალთან შედარებით, მნიშვნელოვნად არის შემცირებული იმ კომპანიათა წილი, რომელიც COVID-19-ით გამოწვეულ შეზღუდვებს ასახელებდა ხელის შეშლელად (35 პროცენტული პუნქტით), ხოლო ყველაზე მეტად გაზრდილია იმ კომპანიათა წილი, რომლებიც მარეგულირებელ გარემოს ასახელებდა ხელის შეშლელად (14 პროცენტული პუნქტით).

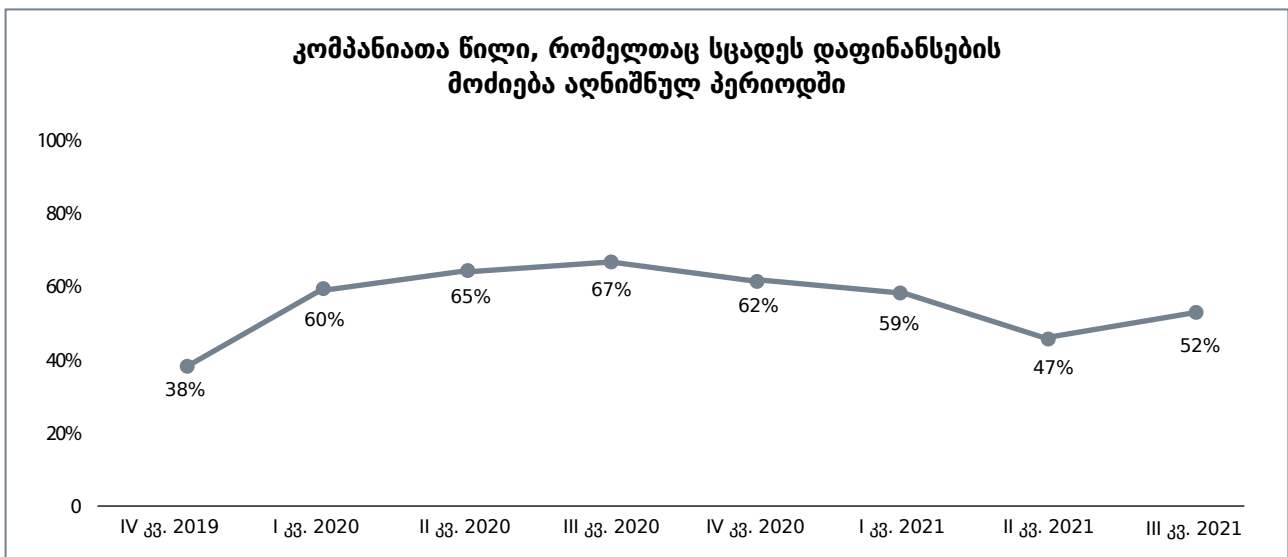

გრაფიკი 10: ძირითადი ხელის შემშლელი ფაქტორები გამოკითხული კომპანიებისთვის

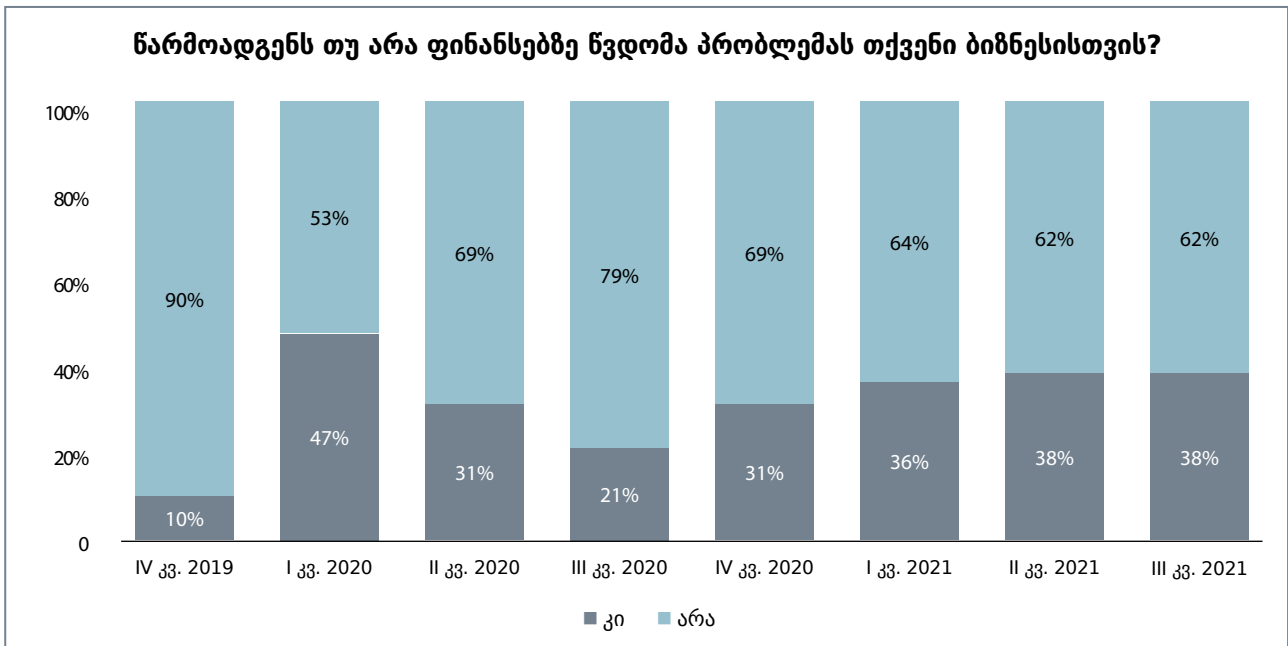
დაფინანსება

2021 წლის III კვარტალში, დაფინანსების მოძიება სცადა გამოკითხულ კომპანიათა 52%-მა, რაც წინა კვარტალთან შედარებით მცირედით გაზრდილი მაჩვენებელია.

2021 წლის III კვარტალში, მსგავსად 2021 წლის II კვარტლისა, მათგან, ვინც ბოლო პერიოდში დაფინანსების მოძიება სცადა, 38% აცხადებს, რომ ფინანსებზე წვდომა პრობლემას წარმოადგენს.

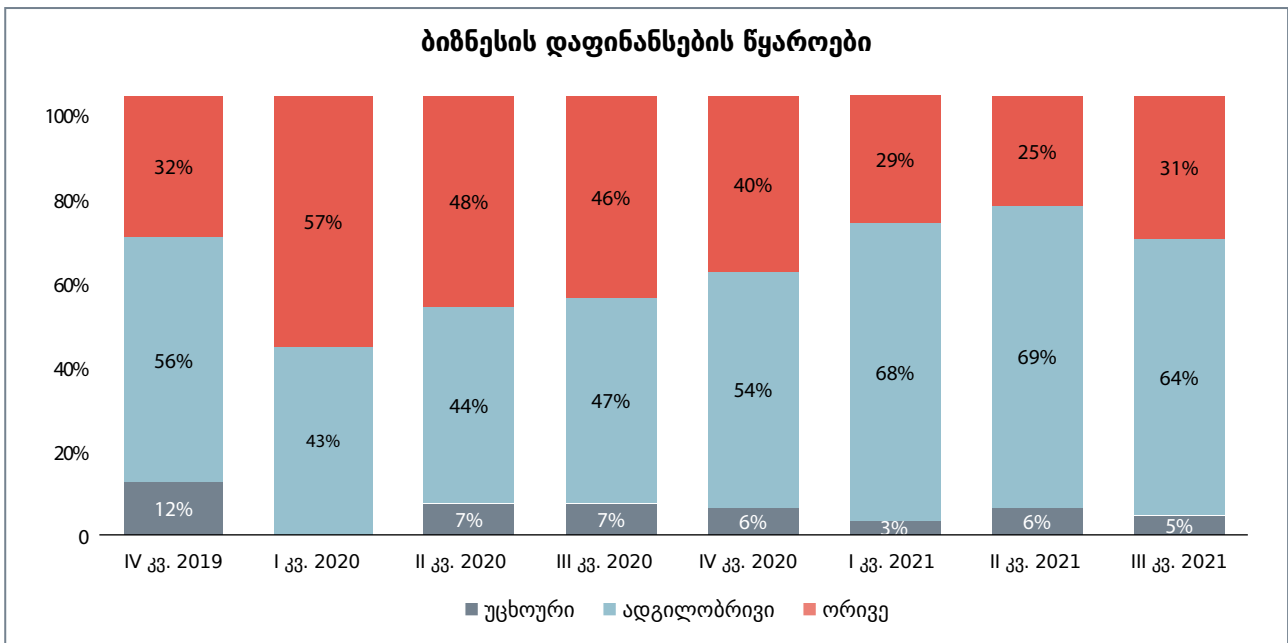

გრაფიკი 11: დაფინანსების მოძიება

გრაფიკი 12: ფინანსებზე წვდომა⁴

რაც შეეხება ბიზნესის დაფინანსების წყაროებს⁵, 2021 წლის III კვარტალში, წინა პერიოდების მსგავსად, კომპანიათა უმეტესობის განცხადებით, ისინი ფინანსებიდან ადგილობრივი წყაროებიდან. თუმცა აღნიშნული მაჩვენებელი, წინა კვარტალთან შედარებით, 5 პროცენტული პუნქტით არის შემცირებული, ხოლო იმ კომპანიათა წილი, რომლებიც ფინანსებიდან როგორც ადგილობრივი, ასევე, უცხოური წყაროებიდან გაზრდილია 6 პროცენტული პუნქტით.

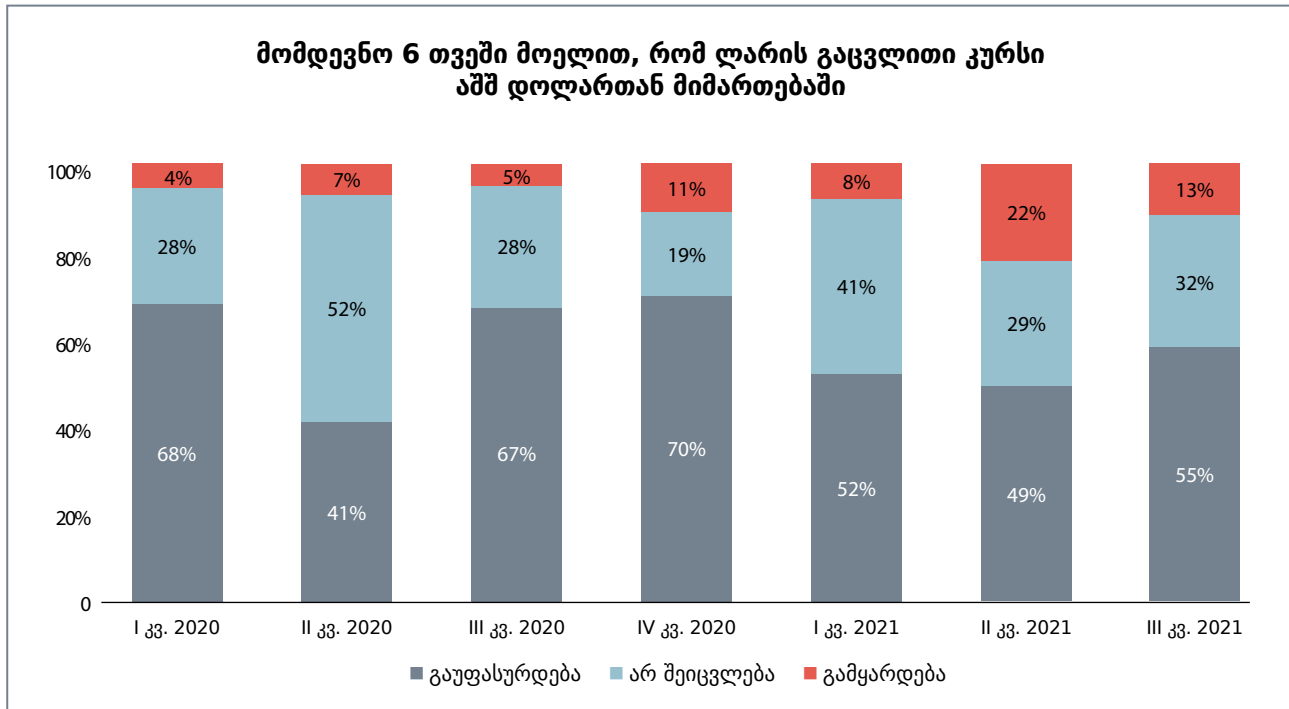

გრაფიკი 13: დაფინანსების წყაროები

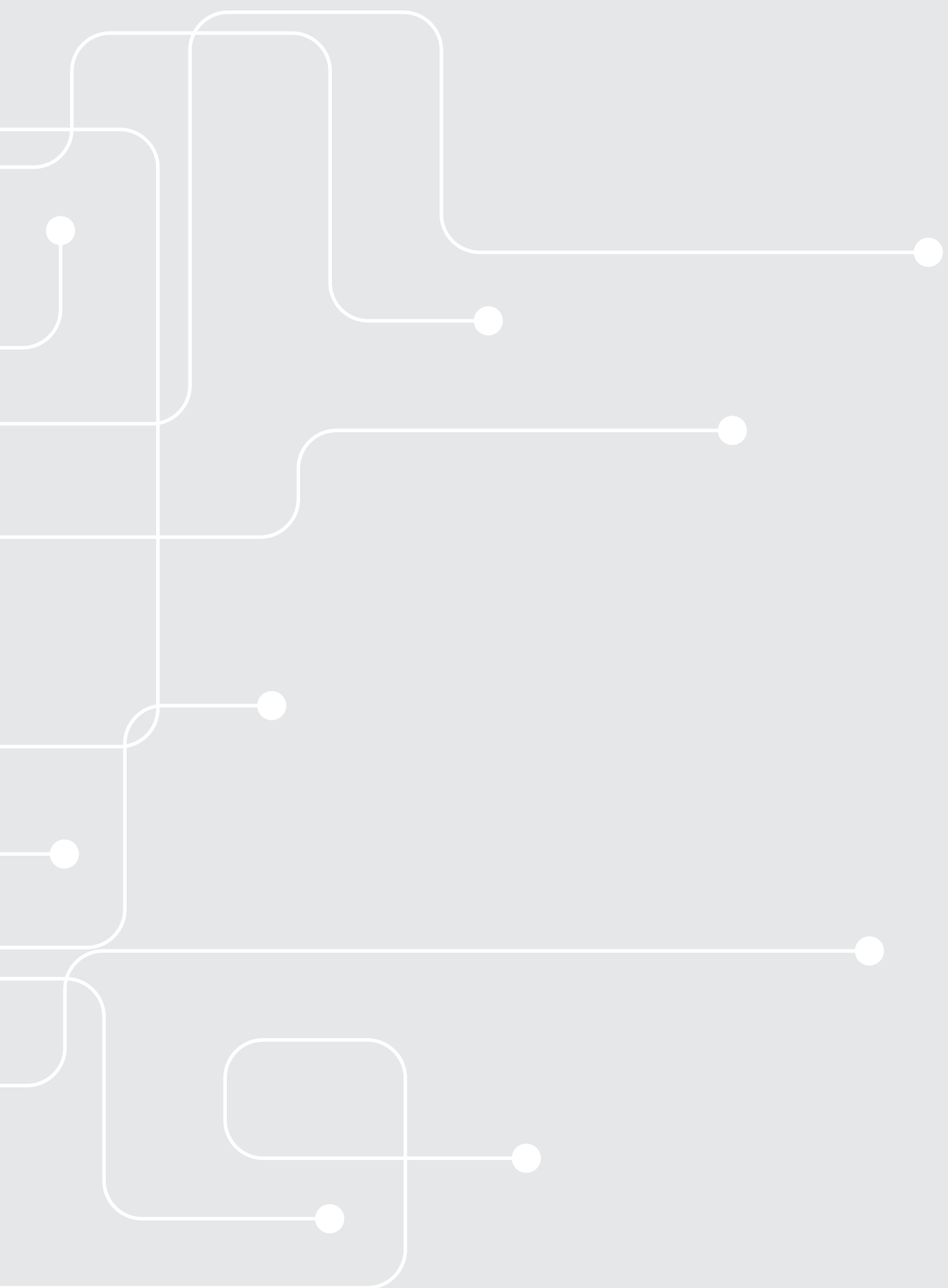
⁴ კითხვას პასუხი გასცა გამოკითხულთა მხოლოდ იმ ნაწილმა, რომელმაც უკანასკნელ პერიოდში სცადა ფინანსების მოძიება.
⁵ 2021 წლის I კვარტალში ინდექსის მეთოდოლოგიაში განხორციელებულმა ცვლილებამ (გამოსაკითხი კომპანიების ბაზის გაზრდამ) გავლენა იქონია ბიზნესის დაფინანსების წყაროების სტრუქტურაზე. სხვა მაჩვენებელზე მეთოდოლოგიურ ცვლილებას არსებითი გავლენა არ ჰქონია.

მოლოდინი გაცვლითი კურსის შესახებ

2021 წლის III კვარტალში, II კვარტალთან შედარებით, გაიზარდა იმ კომპანიების წილი (6 პროცენტული პუნქტით), რომლებსაც მომდევნო 6 თვეში ლარის აშშ დოლართან გაცვლითი კურსის გაუფასურების მოლოდინი აქვთ. ამასთან, წინა კვარტალთან შედარებით, 2021 წლის III კვარტალში, 3 პროცენტული პუნქტით გაიზარდა იმ კომპანიების წილი, რომლებიც ეროვნული ვალუტის გაცვლითი კურსის ცვლილებას მომდევნო 6 თვეში არ ელიან.

გრაფიკი 14: ლარის აშშ დოლართან გაცვლითი კურსის ცვლილების მოლოდინი

კონტაქტი:

ლეონიძის ქ.2, თბილისი, საქართველო

☎ +995 32 2 202-215

✉ info@bag.ge

f Business Association of Georgia

www.bag.ge